

ZAKLÁDÁME POZEMKOVÝ SPOLEK

Český svaz ochránců přírody, 2008

OBSAH

Proč vytvořit pozemkový spolek?	3
První kroky	
Založení občanského sdružení	4
Co vlastně chceme	5
Právní vztah k nemovitostem	6
Program Místo pro přírodu	
Finanční podpora vzniku a rozvoje PS	7
Akreditace pozemkového spolku	
Co je to akreditace	8
Proč usilovat o akreditaci	9
Kdy můžete požádat o akreditaci	10
Jak získat akreditaci	10
Nezbytná agenda akreditovaného pozemkového spolku	
Pozemková evidence	12
Každoroční zpráva o stavu PS	14
Akreditační poplatek	14
Na koho se obrátit	15

Vydal Český svaz ochránců přírody –
Ústřední výkonná rada
Michelská 5, 140 00 Praha 4
tel.: 222 516 115, 222 511 494
fax: 222 511 496
e-mail: info@csop.cz, www.csop.cz
2. upravené vydání, Praha, srpen 2008

Do tisku připravila Rada Národního
pozemkového spolku

Texty: Jan Moravec, Ladislav Ptáček
Grafické zpracování: Jana Štěpánová
Fotografie: Jiří Frait, Josef Höning,
Miroslav Janík, Jan Moravec, Petr Mudra,
Petr Pavelčík, Jan Pavelka, Otakar
Pražák, Vladimír Tupý, Vlastislav Vlačíha
Tisk: REPROPRINT Praha
ISBN 978-80-86770-30-7

PROČ VYTVOŘIT POZEMKOVÝ SPOLEK?

Jednoduchá odpověď na tuto otázku zní: protože vlastnické vztahy jsou alfou a omegou jakékoli praktické činnosti v terénu. Každý, kdo se rozhlíží kolem sebe, vidí, jak moc se proměňuje tvář naší krajiny. Na okrajích měst a obcí přibývají tzv. satelitní městečka, sklady a montážní haly, zatímco opuštěné tovární areály nebo prázdné kravíny pustnou. Aby se mohlo stavět, těží se kámen, aby se mohlo bourat, zavážejí se strže a terénní nerovnosti. A uprostřed toho stojíme my se svou snahou zachovat zbytky přírody či drobné památky pro další pokolení i vlastní potěšení. Jakou ale máme jistotu, že léta péče věnovaná mokřadní louce se vstavači, obožitelnyky a hojným ptačím osazenstvem nevezmou za své, protože se majitel pozemku rozhodne „neproduktivní bažinu“ prodat na stavební parcely? Když přijedou bagry, už bývá pozdě – zničit kus krásné přírody lze velice rychle...

Co nového mohou přinést pozemkové spolky pro vaši práci? Pozemkové spolky jsou založené na myšlence ochrany přírodního a kulturního dědictví prostřednictvím nabytí právního vztahu k cennému pozemku nebo stavbě. Pozemkový spolek může s vlastníkem uzavřít neformální ústní dohodu, sjednat si řádný nájem, věcné břemeno nebo se může sám stát vlastníkem cenných pozemků či staveb.

Sjednání právního vztahu k chráněným pozemkům nebo stavbám je závazkem pro obě strany – vlastníka i pozemkový spolek. Vlastník se tím do jisté míry vzdává možnosti volně se svým majetkem nakládat a spolek na sebe bere povinnost se o tento majetek v rámci dohodnutých mezí co nejlépe postarat. Na druhou stranu pozemkovému spolku dává takový vztah možnost dlouhodobé koncepční práce s minimálním nebezpečím náhlého „nemilého překvapení“ v podobě zničeného pozemku. Pozemkový spolek jako nájemce nebo vlastník pozemků získává navíc úplně jinou vážnost a pozici při jednání s úřady nebo s jinými vlastníky.

POZEMKOVÝ SPOLEK (PS)

je neziskový subjekt, zabývající se ochranou přírodního a kulturního dědictví na základě dlouhodobých práv (vlastnictví, nájem, věcné břemeno) k zájmovým pozemkům či objektům. Pozemkový spolek v našem právním pojetí není samostatnou právní osobou, ale funkcí, kterou vykonává nějaký subjekt neziskového sektoru.

PRVNÍ KROKY

ZALOŽENÍ OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

Pozemkový spolek u nás není (na rozdíl od některých západních zemí) formou právnické osoby, ale pouze funkcí, „titulem“ neziskové organizace. Prvním krokem ke zřízení pozemkového spolku je tedy zřízení takovéto organizace (za předpokladu, že již neexistuje). Zájemce má dvě základní možnosti:

Založení základní organizace ČSOP

K založení základní organizace ČSOP stačí zaslat žádost se seznamem členů na Kancelář ÚVR ČSOP a uhradit stanovené odvody z členských příspěvků. Pro založení ZO je zapotřebí minimálně 5 lidí starších 18 let. Veškeré potřebné informace rádi podají a v případě jakýchkoliv problémů poradí zaměstnanci Kanceláře (kontakt viz str. 15).

Formulář k založení ZO je též možné stáhnout na <http://jakzalozitzo.csop.cz>.

Založení vlastního občanského sdružení

Podle zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů je pro založení občanského sdružení potřeba minimálně tří osob (občanů ČR), z nichž alespoň jedna musí být starší 18 let. Na Ministerstvo vnitra podají návrh na registraci občanského sdružení. K návrhu musí být přiloženy stanovy vznikajícího sdružení ve dvojnásobném vyhotovení. Nezbytné náležitosti stanov uvádí § 6 odstavec 2 tohoto zákona. Aby mohlo sdružení vykonávat funkci pozemkového spolku, musí mu tyto stanovy umožňovat ochranu přírodního a kulturního dědictví vlastnických či jiných práv k nemovitostem a měly by též obsahovat jasná pravidla pro nakládání s takovýmito nemovitostmi.

ČESKÝ SVAZ OCHRÁNCŮ PŘÍRODY (ČSOP)

je největší nezisková organizace v ČR, zabývající se ochranou přírody a krajiny. Byla založena v roce 1979, dnes má na 9000 členů v 330 základních organizacích. Zabývá se širokým spektrem činností od praktické ochrany přírody přes ekologickou výchovu a osvětu až po práci s dětmi a mládeží. ČSOP vykonává funkci **Národního pozemkového spolku (NPS)**.

CO VLASTNĚ CHCEME

Péče pozemkového spolku o cenné pozemky či stavby je dlouhodobá – „na věky“. Pozemkový spolek je jejich vlastníkem, případně má s vlastníky uzavřené různé smlouvy, ze kterých vyplývají určité povinnosti. Nedodržení těchto povinností a špatná péče

o tyto nemovitosti mohou vést nejen ke ztrátě důvěry veřejnosti a partnerů, ale v mnoha případech i ke střetu se zákonem. Z těchto důvodů by si měl každý pozemkový spolek předem rozmyslet, jaké nemovitosti a v jaké oblasti budou předmětem jeho zájmu, jaká práva se k nim bude snažit získat a jakým způsobem bude financovat jejich údržbu, aby nepřecenil své síly.

Bližší se touto problematikou zabývá publikace „Pozemkové spolky – spolupráce s vlastníky při ochraně přírodního a kulturního dědictví“, jejíž klíčové kapitoly jsou ke stažení na <http://metodiky.csop.cz>. Na tomto místě shrneme pouze několik základních rad:

♦ Zvažujte vždy finanční a časovou náročnost péče o danou nemovitost.

Berte v úvahu své kapacity a zdroje. Dokážete dlouhodobě zajistit údržbu svěřených lokalit? Je lepší začínat na malém prostoru a později případně svoji působnost rozšiřovat.

♦ Činnost pozemkového spolku by nikdy neměla stát výhradně na jednom člověku či jedné rodině.

Je nutné zajistit kontinuitu péče i v případě, že se konkrétní člověk dostane do osobních problémů, odstěhuje se či mu jiné okolnosti znemožní práci pro pozemkový spolek.

♦ Činnost pozemkového spolku by měla být prospěšná veřejnosti.

Ta by si toho měla být vědoma. Podpora okolí je pro činnost PS důležitá. Proto byste od počátku měli prezentovat svoji činnost jako službu ostatním občanům – chcete něco cenného zachránit, zabránit zničení určitých hodnot, obnovit něco v minulosti zničeného, zpřístupnit veřejnosti nějakou lokalitu, být příkladem okolním hospodářům – a samozřejmě své cíle důsledně plnit.

PRÁVNÍ VZTAH K NEMOVITOSTEM

Aby se organizace mohla považovat za pozemkový spolek, musí mít k nemovitosti, o níž má zájem, nějaká práva. Jak je získat?

- ♦ **Vlastnictví** je nejpevnější formou vztahu pozemkového spolku k předmětu jeho zájmu. Získat nemovitost můžete jejím odkoupením, darem nebo dědictvím.

- ♦ **Nájem** je nejběžnější formou právního vztahu PS k nemovitosti. Aby plnil účel dlouhodobého vztahu k nemovitosti, je nutné uzavírat nájemní smlouvy na co nejdélší dobu určitou. Nájemní smlouva na dobu neurčitou takovouto zárukou neskýtá, jelikož je snadno kdykoliv vypověditelná. Dlouhodobost vztahu je též možné pojistit sjednáním předkupního práva.

- ♦ **Výpůjčka** je vztah obdobného charakteru jako nájem, sjednává se však bezplatně.

- ♦ **Věcné břemeno** je u nás dosud méně využívaným právním nástrojem, avšak s velkou perspektivou do budoucnosti. Znamená (zjednodušeně řečeno), že vlastník určitého pozemku strpí na svém majetku činnost (např. kosení) nějakého jiného subjektu – v tomto

případě pozemkového spolku. Tato dohoda, zapsaná v katastru nemovitostí, je bez opětovné vzájemné dohody fakticky nezrušitelná.

- ♦ **Dobrovolná dohoda** je slabším právním vztahem mezi pozemkovým spolkem a vlastníkem. Skýtá ale takřka neomezené možnosti vzájemné spolupráce (dohoda o pastvě ovcí, o dodržování zásad ekologického zemědělství, o společné údržbě a prezentaci kulturního dědictví regionu...). Vlastník je zde aktivním účastníkem péče o danou nemovitost.

- ♦ **Ústní dohoda** je většinou předstupněm k pozdějšímu uzavření nějaké trvalejší písemné smlouvy. Každou ústní dohodu by si měl pozemkový spolek po jejím uzavření alespoň jednostranně zaznamenat, aby po několika letech (a případně výměně zodpovědných osob) stále věděl, na čem, s kým a kdy se vlastně dohodl.

Ve smlouvě je nutno vždy přesně identifikovat pozemky, kterých se daná smlouva týká. K jednoznačné identifikaci by měla smlouva obsahovat přinejmenším číslo parcely, druh pozemkové evidence a katastrální území, na kterém pozemek leží. Vždy je též nutné přesně označit smluvní strany (plným jménem, adresou, v případě organizací identifikačním číslem a osobami oprávněnými za tuto organizaci jednat).

Rada NPS nechala vypracovat vzorové smlouvy, které zájemcům ráda zašle. Přesto je nutné mít na paměti, že každá smlouva je originál. Přinejmenším v zásadnějších či komplikovanějších případech je vždy potřeba konzultace s právníky. Akreditované pozemkové spolky mohou využívat bezplatnou právní pomoc, kterou zprostředkovává Kancelář ÚVR ČSOP.

PROGRAM MÍSTO PRO PŘÍRODU

Národní program ČSOP „Místo pro přírodu“ byl vyhlášen v roce 1998. Jeho cílem je podpora vzniku a rozvoje pozemkových spolků v České republice. Program je otevřený i pro neziskové organizace mimo ČSOP.

FINANČNÍ PODPORA VZNIKU A ROZVOJE PS

V rámci programu je každoročně vyhlášováno **výběrové řízení**, do kterého mohou organizace podávat své projekty. Jelikož založení a další rozvoj pozemkového spolku je administrativně náročná činnost, je program zaměřen právě na tuto oblast. Pozemkové spolky tak mohou žádat finanční prostředky především na pořizování mapových podkladů, výpisů z evidence nemovitostí, odborné expertizy, jednání s vlastníky či propagaci činnosti.

Vzhledem k podpoře z prostředků Ministerstva životního prostředí ČR musí být projekty směřovány na území se zájmy ochrany přírody (zvláště chráněná území, prvky územního systému ekologické stability, biotopy zvláště chráněných druhů). Prostředky nelze využít na nákupy nemovitostí, na hrazení nájemného a na management.

♦ „**Pilotní projekty**“ slouží k založení pozemkového spolku. Tyto projekty tedy podávají organizace, které by pozemkový spolek rády zřídily. Hlavním kritériem pro podporu těchto projektů

je pravděpodobnost úspěšného vytvoření a akreditace pozemkového spolku v daném roce. Tento typ projektu může podat každá organizace pouze jednou.

♦ „**Rozvojové projekty**“ podávají již akreditované pozemkové spolky. V těchto projektech jde o rozvoj činnosti existujícího pozemkového spolku na nové pozemky, lokality, o zkoušení nových způsobů komunikace s vlastníky, propagaci činnosti pozemkového spolku či například o získávání podkladů pro výkupy nebo certifikace pozemků.

Za 10 let existence programu (výběrová řízení 1998–2007) již bylo podpořeno **244 projektů 78 organizací částkou přesahující 11 milionů Kč.**

Bližší podrobnosti naleznete na <http://pozemkovespolky.csop.cz>.

AKREDITACE POZEMKOVÉHO SPOLKU

CO JE TO AKREDITACE

Jak již bylo řečeno, pojem pozemkového spolku není v našem právním řádu dosud nijak definován – pozemkovým spolkem se tedy v principu může prohlásit kdokoliv. Aby nedošlo ke znevážení tohoto označení a oslabení důvěryhodnosti pozemkových spolků vůči veřejnosti, byla zavedena akreditace pozemkových spolků.

Akreditace pozemkového spolku je pro všechny jeho partnery (vlastníky, úřady, spolupracující organizace) zárukou, že jde o důvěryhodnou organizaci, která se zavázala dodržovat společná pravidla hry a jejíž činnost je kontrolována Radou Národního pozemkového spolku.

Akreditace platí jeden rok, je pravidelně prodlužována na základě zprávy o činnosti a hospodaření daného

pozemkového spolku (viz kapitola *Nezbytná agenda akreditovaného pozemkového spolku*). Má-li Rada jakékoli pochybnosti o činnosti PS, může akreditaci prodloužit podmíněně a požadovat doplnění materiálů či vyjasnění situace. V případě prohrěšení se pozemkového spolku proti deklarovaným zásadám, hrubého zanedbání, či dokonce úmyslného poškození spravovaných lokalit

RADA NÁRODNÍHO POZEMKOVÉHO SPOLKU

stojí v čele hnutí pozemkových spolků. Je složená ze zástupců akreditovaných pozemkových spolků, Ústřední výkonné rady ČSOP a spolupracujících organizací (Ministerstvo životního prostředí, Lesy České republiky, Nadace Partnerství, Národní památkový ústav). Členy rady z řad akreditovaných pozemkových spolků volí na 3 roky zástupci pozemkových spolků na svém Výročním shromáždění. Rada provádí akreditaci pozemkových spolků, metodickou pomoc pozemkovým spolkům, koordinuje hnutí pozemkových spolků u nás, posuzuje návrhy na výkupy pozemků z prostředků veřejné sbírky Místo pro přírodu a je poradním orgánem Ústřední výkonné rady ČSOP ve věcech finanční podpory pozemkových spolků.

a objektů je pozemkovému spolku akreditace odebrána.

V současné době je v České republice již přes 50 akreditovaných pozemkových spolků.

PROČ USILOVAT O AKREDITACI

♦ Akreditace je v první řadě garancí **důvěryhodnosti** pozemkového spolku. Zkušenost potvrzuje, že důvěra všech partnerů i široké veřejnosti ve vaše čisté úmysly je základní podmínkou úspěšné činnosti pozemkového spolku. Vlastníci se vzdávají části svých práv či přímo samotného majetku ve prospěch pozemkového spolku ve víře, že se spolek o tento majetek postará „na věky“ a realizuje cíle, které deklaruje. Společným zájmem všech fungujících pozemkových spolků je, aby tato důvěra nebyla narušena. Akreditace Radou NPS, byť nemá žádný právní podklad, je vnímána jako záruka důvěryhodnosti a kvalitní činnosti i řadou úřadů.

♦ Akreditovaný pozemkový spolek má možnost opakovaně získávat na svůj rozvoj **finanční prostředky** v rámci výběrového řízení ÚVR ČSOP (viz předešlá kapitola).

♦ Akreditované pozemkové spolky mohou navrhnout k výkupu ohrožené cenné přírodní lokality či lokality, na kterých chtějí realizovat revitalizační opatření, v rámci kampaně Místo pro přírodu (bližší

informace na zadní straně obálky). Takovéto pozemky jsou poté Českým svazem ochránců přírody vykoupeny a pozemkovému spolku svěřeny a pozemkovému spolku svěřeny dlouhodobě bezplatně do péče.

♦ Rada Národního pozemkového spolku vyjednává jménem akreditovaných pozemkových spolků výhodné podmínky spolupráce s velkými vlastníky půdy.

♦ Akreditovaným pozemkovým spolkům zajišťuje Rada NPS bezplatnou právní pomoc jak při uzavírání složitějších smluvních vztahů, tak i v případě dalších právních problémů, vzniklých v souvislosti s činností PS.

♦ Národní pozemkový spolek na sebe tzv. certifikací může převzít **závazek zabezpečení péče** o nejcennější pozemky, vlastněné akreditovanými pozemkovými spolky pro případ, že by se některý z nich nebyl schopný o daný pozemek postarat.

♦ Akreditované pozemkové spolky mají zajištěnou vzájemnou výměnu materiálů, přednostně dostávají informace o novinkách dotýkajících

se jejich činnosti (nové právní předpisy, finanční zdroje, zahraniční zkušenosti), mohou pro vlastní prezentaci využívat materiálů vydávaných Radou NPS. Nejdůležitější informace trvalého charakteru shrnuje Manuál PS, který mají akreditované PS zdarma k dispozici.

- ♦ Akreditované pozemkové spolky mají společnou prezentaci v rámci tiskovin vydávaných Radou NPS a na webových stránkách ÚVR ČSOP
- ♦ Rada NPS zprostředkovává akreditovaným pozemkovým spolkům bohaté kontakty na pozemkové spolky v zahraničí (Španělsko, USA, Itálie, Německo...).
- ♦ V neposlední řadě můžete jako akreditovaný pozemkový spolek aktivně ovlivňovat hnutí pozemkových spolků v ČR – zapojením se do diskusí o zásadních materiálech, volbou členů Rady NPS či přímo zapojením se do její činnosti.

KDY MŮŽETE POŽÁDAT O AKREDITACI

- ♦ Pokud jste zaregistrováni jako organizační složka ČSOP, občanské sdružení nebo obecně prospěšná společnost

- ♦ pokud již držíte nějaká dlouhodobá práva (vlastnictví, věcné břemeno, pronájem, výpůjčka) k pozemkům či stavbám, o něž chcete ve veřejném zájmu pečovat a

- ♦ pokud jste ochotni se zavázat k dodržování pravidel pro pozemkové spolky, stanovených Radou Národního pozemkového spolku (viz Etický kodex PS a Nezbytná agenda akreditovaného PS).

JAK ZÍSKAT AKREDITACI

Pokud chcete získat akreditaci svého pozemkového spolku, zašlete na adresu Kanceláře ÚVR ČSOP žádost o akreditaci. Ta musí obsahovat:

- ♦ Vyplněný **formulář žádosti**, ve kterém uvedete základní údaje o pozemkovém spolku (kdo je jeho zřizovatelem, kontaktní osoby...) a přihlásíte se k myšlence a principům pozemkových spolků.
- ♦ Schválené **stanovy** (nebo obdobný zakladatelský dokument) vaší organizace, ze kterých vyplývá, že hlavním posláním vaší organizace je ochrana přírody a krajiny nebo ochrana a obnova přírodního a kulturního dědictví České republiky. Stanovy musí umožňovat tuto činnost provádět prostřednictvím nabývání vlastnických nebo jiných práv k pozemkům, stavbám a jejich příslušenství. Stanovy **nesmí** předkládat organizační články ČSOP.

♦ **Cíle a plány** na období nejbližších pěti let, ze kterých bude zřejmé, k jakým pozemkům a stavbám (případně typům pozemků a staveb) hodláte získávat vlastnická či jiná práva.

♦ **Přehled pozemků a staveb**, ke kterým máte nějaká práva. Upřesníte, jaký je předmět jejich ochrany a jak chcete jejich ochranu konkrétně prakticky zajišťovat. Zároveň se musíte zavázat, že o tyto pozemky a objekty budete pečovat tak, aby jejich hodnota vinou vašeho PS nebyla snížena či zničena. Přílohou je tabulka s přesnými údaji o těchto pozemcích (blíže viz „pozemková evidence“ v kapitole Nezbytná agenda akreditovaného pozemkového spolku) a kopie dokladů o těchto právech (nájemních smluv, výpůjčních smluv, výpisů z katastru nemovitostí).

♦ **Doporučení** alespoň jedné z následujících institucí: obce, v jejímž katastru se nacházejí pozemky či stavby, jež jsou předmětem činnosti pozemkového spolku, věcně či místně příslušného orgánu ochrany přírody či památkové péče.

Oba formuláře spolu s podrobnějšími pokyny k jejich vyplnění naleznete na <http://pozemkovespolky.cz>.

csop. cz, případně je na požádání zašle Kancelář ÚVR ČSOP.

Na základě těchto dokladů a návštěvy pověřeného pracovníka Kanceláře ÚVR ČSOP Rada Národního pozemkového spolku žádost posoudí a rozhodne o udělení akreditace.

ETICKÝ KODEX POZEMKOVÝCH SPOLKŮ

přijatý Výročním shromážděním
pozemkových spolků v Liberci 29. 3. 2003.

Preambule: Pozemkový spolek (PS) dbá na zachování dobrého jména spolkové ochrany přírodního a kulturního dědictví (hnutí pozemkových spolků).

1. PS má jasný účel a cíle.
2. PS pracuje vždy tak, aby přinášel prospěch v prvé řadě zájmům veřejným.
3. PS pečlivě vybírá objekty svého zájmu s jejich dostatečnou znalostí a vědomím rozsahu nutné péče o ně.
4. PS se zodpovědně a trvale stará o nemovitosti ve své péči, pro případ svého zániku či neschopnosti péči řádně zabezpečit má zajištěno převzetí svých závazků jiným PS.
5. PS má dostatečné zázemí spolupracovníků (odborných i „manuálních“) pro realizaci svých cílů.
6. PS přistupuje korektně ke všem svým partnerům.
7. PS dodržuje veškeré příslušné právní normy, je si vědom právních důsledků svých činů.
8. PS zajišťuje své financování etickým a zodpovědným způsobem.
9. Hospodaření PS je transparentní.
10. PS spolupracuje s ostatními PS a Národním pozemkovým spolkem.

NEZBYTNÁ AGENDA AKREDITOVANÉHO POZEMKOVÉHO SPOLKU

POZEMKOVÁ EVIDENCE

Mít pořádek ve „svých“ pozemcích a ve smlouvách je jedním ze základních předpokladů činnosti pozemkového spolku. Přehled o pohybech na „kontu nemovitostí“ jednotlivých akreditovaných pozemkových spolků potřebuje mít i Národní pozemkový spolek – jednak aby mohl za jednotlivé pozemkové spolky skutečně ručit, jednak aby mohl svým partnerům na národní úrovni poskytovat informace o aktuálním stavu celého hnutí a posilovat jeho pozici. K evidenci pozemků a vzájemné výměně informací slouží **tabulka pozemkové evidence**.

Tato tabulka je rozdělena podle jednotlivých lokalit (logických celků). V záhlaví každé lokality se vyplní údaje o dané lokalitě – její význam, poloha, ochrana, cíl pozemkového spolku v dané lokalitě. Dále již následují údaje o jednotlivých pozemcích této lokality, rozdělené do dvou částí – na pozemky zahrnuté do pozemkového spolku (tedy takové, ke kterým má PS nějaký právní vztah) a na pozemky zájmové (ty, ke kterým by PS rád nějaký vztah získal, ale v současné době se o nich teprve jedná, případně ty, o které pečuje bez dlouhodobého právního vztahu).

O jednotlivých pozemcích se uvádí následující údaje:

- ♦ Základní informace o pozemku (vyčtete je na výpisu z katastru nemovitostí) – **katastrální území, kód katastrálního území** (jednoznačná identifikace daného katastru), **číslo parcely, typ evidence**

(u nás existují různé evidence nemovitostí, každá má samostatné číslování, takže může dojít až k takovým případům, že na jednom katastrálním území je několik parcel stejného čísla podle různých typů evidencí), **číslo listu vlastnictví, výměra parcely, druh pozemku** (dříve nazývaný „kultura“).

♦ Informace o současném stavu pozemku – **skutečná funkce** (co na pozemku skutečně je – oproti druhu pozemku dle výpisu z katastru nemovitostí se skutečnost často výrazně liší), **ochrana** (jaký stupeň ochrany z hlediska zákona o ochraně přírody a krajiny či z hlediska zákona o památkové péči se na konkrétní pozemek vztahuje – lokalita nemusí být z tohoto pohledu jednoduše, může být chráněná pouze její část, může zahrnovat samotné chráněné území i jeho ochranné pásmo).

♦ Informace o vztahu pozemkového spolku k pozemku – **zájem od ...** (odkdy je pozemek v zájmu PS – orientační údaj, sloužící pro představu, jak dlouho se PS o daný pozemek zajímá, protože následující údaj „současný vztah od ...“ se mění s každým podpisem nové smlouvy), **právní vztah** (vlastnictví, nájem, věcné břemeno, dobrovolná dohoda), **současný vztah od ...** (rok získání do vlastnictví, uzavření aktuální nájemní smlouvy).

♦ **Certifikace** – zda byl pozemek Radou NPS certifikován (viz rámeček). Tabulku pozemkové evidence vyplňuje pozemkový spolek již při žádosti o akreditaci a následně ji průběžně aktualizuje. V současné době se evidence vede formou excelových tabulek, vždy jednou ročně (dojde-li k nějaké změně) zasílaných v digitální podobě Radě Národního pozemkového spolku. Připravuje se on-line verze této evidence, která by agendu výrazně zjednodušila a umožnila pozemkovému

SMYSLEM CERTIFIKACE

je zajistit maximální ochranu nejcennějším a nejvýznamnějším pozemkům a stavbám. Certifikaci uděluje Rada Národního pozemkového spolku natrvalo. Důležitou podmínkou platnosti certifikace je dostatečně právně ošetřené nástupnictví všech práv k certifikovanému objektu u Národního pozemkového spolku pro případ zániku PS. Národní pozemkový spolek na sebe certifikací přebírá zodpovědnost za péči o daný pozemek.

spolku i Radě NPS mít neustále k dispozici nejen aktuální data o pozemcích, ale na jejich základě i nejrůznější užitečné statistiky. Toto webové rozhraní by mělo být funkční od roku 2009.

KAŽDOROČNÍ ZPRÁVA O STAVU PS

Pokud se pozemkový spolek nezapojuje do programů, ke kterým by musel zpracovávat závěrečné zprávy, a nezískává další pozemky, které by bylo třeba zpracovat do pozemkové evidence, je jedinou jeho administrativní povinností vůči Radě NPS každoroční podání zprávy o činnosti pozemkového spolku.

Podobu a obsah zprávy stanovuje podle aktuálních potřeb vždy předem Rada NPS. Zpráva má tradičně formu jednoduchého formuláře, který shrnuje základní informace o činnosti pozemkového spolku na jednotlivých lokalitách a o jeho hospodaření v daném roce. I tato agenda by měla mít v brzké době on-line alternativu prostřednictvím speciálního webového rozhraní.

AKREDITAČNÍ POPLATEK

Akreditační poplatek je příspěvkem pozemkových spolků na servis, který jim poskytuje Rada Národního pozemkového spolku. Pokrývá pouze menší část nákladů Rady, většina jich je hrazena z vnějších zdrojů – různých grantů a dotací. Akreditační poplatek má z účetního hlediska charakter členského příspěvku.

Výši akreditačního poplatku stanovuje vždy na rok dopředu Rada NPS (již několik let je 1000 Kč). Pozemkové spolky s minimálním nebo nulovým finančním obratem (případně z jiného závažného důvodu) mohou požádat o prominutí akreditačního poplatku.

NA KOHO SE OBRÁTIT

NÁRODNÍ POZEMKOVÝ SPOLEK

Kancelář Ústřední výkonné rady ČSOP

Michelská 5, 140 00 Praha 4
222 516 115, 222 511 494
pozemkovespolky@csop.cz
<http://pozemkovespolky.csop.cz>

RADA NÁRODNÍHO POZEMKOVÉHO SPOLKU (stav k 31. 7. 2008)

- ♦ **RNDr. Vlastislav Vlačíha** –
předseda Rady Národního
pozemkového spolku (PS Milý)
vlastislav.vlaciha@nature.cz,
606 935 046, 416 574 614
- ♦ **Mgr. Roman Barták** (ÚVR ČSOP),
roman.bartak@csop.cz,
776 266 800
- ♦ **PhDr. Pavel Bureš**
(Národní památkový ústav)
bures@up.npu.cz, 257 010 255
- ♦ **Mgr. Václav Izák** (PS Hády)
vaclav.izak@csop.cz, 543 216 483
- ♦ **Mgr. Miroslav Janík** (PS Kosenka)
kosenka@mail.walachia.cz,
577 320 145
- ♦ **Mgr. Michal Krátký** (PS Sagittaria)
sagittaria@volny.cz,
585 228 438, 605 524 385
- ♦ **Ing, Mgr. Martin Kloudys**
(PS pro přírodu a památky Podblanicka)
martin.kloudys@csop.cz,
317 845 169

- ♦ **RNDr. Josef Pašek** (PS Radnice)
ekocentrum@csop-radnice.cz,
371 785 085, 602 687 114
- ♦ **Ing. Ladislav Ptáček** (ÚVR ČSOP)
lada.ptacek@csop.cz,
581 202 213, 604 500 604
- ♦ **Mgr. Tomáš Růžička**
(Nadace Partnerství)
tomas.ruzicka@nap.cz,
542 422 771
- ♦ **Ing. Petr Stloukal**
(Ministerstvo životního prostředí)
Petr_Stloukal@env.cz, 267 122 021
- ♦ **RNDr. Jiří Stonawski**
(Lesy České republiky, s. p.)
stonawski@lesy.cz,
495 860 221

Vykupujeme ohrožené

přírodní lokality

Na jaře 2003 byla spuštěna kampaň Místo pro přírodu. Jejím cílem je získání finančních prostředků pro **výkupy přírodovědně nebo krajinářsky cenných pozemků**, kterým hrozí nebezpečí (vykácení lesa, odvodnění mokřadu, rozorání květnaté louky, ale i nezájem současného vlastníka o řádnou údržbu) a pro **výkupy pozemků vhodných pro „navrácení“ přírody** (revitalizace vodních toků, výsadby biocenter a biokoridorů).

Pozemky k výkupu navrhuje akreditované pozemkové spolky, návrhy poté posuzuje Rada Národního pozemkového spolku. Vlastní výkupy realizuje Český svaz ochránců přírody (působící jako Národní pozemkový spolek). Vykoupený pozemek je na základě výpůjční smlouvy svěřen do dlouhodobé péče pozemkovému spolku, který výkup navrhl a připravil.

Neméně důležitým efektem kampaně je i upozorňování veřejnosti na znepokojivý trend úbytku přírodních ploch na našem území, popularizace myšlenky pozemkových spolků a možnosti ochrany přírodního a kulturního dědictví prostřednictvím vlastnických vztahů mezi širokou veřejností.

Za prvních 5 let trvání kampaně se podařilo tímto způsobem vykoupit již 44 ha přírodně cenných pozemků na 12 lokalitách. Na 1200 dárců prozatím sbírku podpořilo celkovou částkou více jak 5,5 miliónu korun.

Konto kampaně je 999922/0800,
Bližší informace naleznete
na www.mistoproprirodu.cz.

